

A NOSA TERRA

Ano XXXV — Núm. 487

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N.º 376.970

CORRE-ARXÍV. Cent. B

FRANQUEO PAGADO
Concesión 2032
TARIFA REDUCIDA
Concesión 2727

BOS AIRES, DECEMBRO DE 1953

COMO EN 1599 ¡Ollo ao Peixe, Sres. Carpetobetónicos!

No mes de febreiro do dito ano, reuníase na cidade da Cruña a Xunta do Reino de Galiza para tratar, principalmente da restitución do voto en Cortes, que á nosa Patria lle habían quitado os Reis Católicos e que llexitimamente estentaba a cidade de Zamora, que dese xeito tutelaba os nosos destinos. Constituída a Xunta cos representantes das sete provincias galegas, acordou elixir aos deputados de Santiago e Betanzos, Sres. Lope Osorio de Mercado e Fernán Díaz de Rivadeneira, respectivamente, para que foran á Corte, a solicitar do rei, "por vía de gracia", a concesión do mencionado voto; e no caso de que en tal forma non o conseguiran, que ofreceran "algũa cantidade de diñeiro".

Felipe III non se dinou a acceder ao humillante petitorio dos delegados galegos. I éstas voltaron sumisas á súa Terra, sen faceren a menor protesta pol-o fracaso da súa misión.

Insistiu máis tarde o Reino de Galiza na súa demanda, e por fin conseguiu, ao cabo de máis dun século de xestións, que o rei Felipe IV, por Real Cédula de 5 de Abril de 1625, lle devolvese o dereito de nomear procuradores en Cortes, tendo en conta, di a citada cédula, "que el Reyno de Galicia es muy extenso y dilatado, y los muchos y grandes servicios que sus naturales han hecho a nuestra Corona Real, y que está en él el cuerpo del glorioso Apóstol Santiago, y por "averso esforzado a servirnos con cien mil ducados para fabricar seis navios de armada, precisamente necesarios en aquella costa". ¡Con tal eufemismo se encubreu a vergonza de mercar un dereito que se lle debe a todo pobo ceibe!

Oxe, de novo se da un caso moi semellante ao que vimos de relatar. Craro está que as diferenzas entre un e outro son enormes, pero o bochorno para nós é o mesmo.

Unha longa ringleira de eisecentos e ilustrísimos señores, encabezados por dous cardenais, un patriarca e un abade mitrado, dirixíronse ao ministro de Educación da Hespaña para suplicar-lle humildemente a restauración da cátedra de Filoxía Galega - Portuguesa, que en Madrid ditaba o Sr. Armando Cotarelo e que, ao xubilarse éste hai cinco anos, quedou sen provistar.

Este pedido débese cecáis ao feito de crear en Madrid unha cátedra de Lengua e Literatura catalanas, outra en Barcelona de Lengua e Literatura casteláns e outra en Salamanca adicada ao estudo do vascuence.

Os outros señores galegos, que disfroutan suculentas prebendas pola súa incondicional adhesión ao réxime falanxista, sintense ao parecer un pouco do. Jos pol-a "preterición" de que foi ouxeto Galiza, "en relación con outras rexións da Hespaña". Así din eles, nunha mesturanza noxenta de nomes tan sagrados como os de Rosalía, Curros, Pondal e outros, igualmente respetables, co de Calvo Sotelo, o home eiscribel que preferira "unha Hespaña roxa a unha Hespaña rota", e co da persoa máis indina que poida haber nacido en Galiza.

Acórdanse agora de protestar por tan pouca cousa, e non protestaron cando se fusilou a Bóveda, e cando tantos mártires galegos foron vítimas da barbarie falanxista. Protestan porque non se provista unha cátedra de lingua galaico-portuguesa, e cálanse diante da persecución do noso idioma, do seu propio idioma, que é prohibido, non soio nos aitos públicos, senon até nos xornais, libros e revistas. Protestan porque en Madrid non se reestabre a cátedra que debía de estar en Santiago, e permanecen mudos cara ás inxustizas que se cometen na nosa Terra en contra dos que máis amor demostran por ela.

¿Qué cras de galegos son eses señores que falan de "patria chica" de "nuestra querida España" e da "indisoluble unidade de España"? Son vulgares lacaios que servilmente se dirixen ao amo en súplica reverente, con medo a que lles dé un puntapé nas nádegas.

Non os intrusa tal xente, nin nos comove a súa aitude cómica. A "rexa persoalidade de Galiza", que eles tamén invocan, non precisa de tales defensores, arráns que croan na charca infecta. Ao seu debido tempo a nosa Terra argueráse coa decisión de conquistar os seus dereitos, e non haberá ninguén que a deteña. Poden, mentras tanto, os eisecentos e ilustrísimos que oxé chupan o sangue do pobo e viven arrastrando a súa dinidade aos pés dos que enloitaron e escravizaron á nosa Patria; poden, dicímos, xogar ao galeguismo e facer creer aos inxenuos que sinten a Galicia e que sofren pol-os seus desprezos, que xa son seculares; pero non conseguirán máis que pórtese en ridículo e mostrar a súa condición de escravos, que lles cruza a cara a tralla do capataz.

A nós non-os engaiolou cos seus arrumacos vergonzantes. Hai que definirse con claridade. A unha banda ou-a outra. Non se pode estar con Deus e co demo. O que sinta a súa conciencia de galego ben afinada no seu esprito, debe de romper con toda sinxeleza cos inimigos da nosa Terra. Hai que ter a valentía de axecitar a conduta á propia maneira de pensar. O demáis é unha simple cuquería, que de nada haberá de valer no momento de rendir contas. I entón serán xuzgados por galegos traidores, anque haxan firmado o probe manifesto que comentamos.....

Oxe, como no século XVI, salvando tempo, asunto e persoaxes, Galiza será defraudada. O Felipe III que agora manda, non atenderá as lamentacións dos seus criados, que, por outra parte, non se darán por ofendidos e seguirán gozando das sinécuras que graciosamente lles foron concedidas. A revolución de palacio esvaeráse sen deixar nengunha mágoa, mellor dita, unha soa mágoa, a que sufrirá Galiza.

Mais tranquílicense as señorías, que total-as ofensas que se lle fixeron e se lle fagan á nosa Patria, haberán de ser oportunamente vingadas. O pobo que se erga para reconquistar os seus dereitos arrebatados, non esquencerá aos fillos que a deshonraron e aos que a enaltecéron. Para todos haberá a debida xustiza. E así como os nomes dos que oxé asoballan aos novos irmáns desaparecerán cubertos de oprobio, brilarán tamén os que traballaron por Galiza, sen temor a que a súa vida fose doada en aras dos seus ideaes.

Con témero carraxe, o escuadrón d'escribas que acadilla (craro que nominalmente) Don Patricio Cayón arremete contra dos yankees e... dos galeguistas. Máis contra dos galeguistas. Todo-elo envolto en melosos e hipócritas chamados a Unidade, recomendando aos demáis que esquen zan agravios, posterguen as propias aspiracións e deixen as posicións adoitadas pra ocupar as que eles lles fixan. Eles, que ademáis de gozar do divino privexio da infalibilidade parez que teñen patente de corso pra atacar as cidadelas alleas impunemente: quen se defende, é un provocador ou un traidor.

Pois sí; co gallo das trapisoadas en que andan metidos don Paco e mister Ike, por cada cantazo que tiran ao tellado do falanxismo e dos yankees zumbanlle catro ás cristaleiras do galeguismo.

¿Por qué está teima de convertírenos en cabeza de turco, de querernos facer pagar a nós as bases rotas? ¿Será por aquilo de que o Caudillo nasceu en Galiza, cousa que decote nos lembran os hespañoles? (Qué imos a facerlle; a nosa doce terra tamén produz lobos xabalis e outros-alifanás). Pro inda que nado en Galiza, non hai notizas de que ílase nunca en galego, nin de que "odíase a los españoles de otras regiones" por prexuízos nacionalistas galegos (Xesus, meigas fora!). Pola cntra, n'ese senso pódeselle considerar un hespañol modelo, coma os que lle gostan ao inefábel Don Patricio. e

meresce con toda xusticia que se lle clasifique como "galego e non como gallego. O "raxonalismo san e ben entendido" de un e outro parécese como una pinga de auga a outra pinga de auga.
A cousa comenza na primeira páxina, no editorial, e mantense até a derradeira, onde o sedicente "dise" do periódico nunha decimonónica descriución das belezas da ría d'Arousa, entre cursilerías que ruborizan e abafantes tropos, ceiba a morrillada súa "preciosa" xuventude, en que os galegos avergonzábanse de selo e de falar galego suportaban mansenifamente os aldraxes dos hespañoles e as tropelías do Estado hespañol. (E a propósito, a "preciosa" xuventude do bucólico Cayón debe estar moi lonxana; debe de ser anterior a xeneración de Castelao, dos irmáns Vilar Ponte e toda esa magnífica pleiade de galegos, cuja loita reivindicadora tanto lle desagrada).
Pro comencemos polo comenzo, polo editorial, que abre o fogo con estas verbas que non traduímos pra que non poida suporse que as desvirtuamos:
"Algunos hay en la colectividad galega (reparase que o editorialista nunca di "nuestra colectividad"; predomina o subscrota de hespañol; ¡Non sexa que o tomen por "gallego"!), para los cuales la entrega de bases en Galicia y otros lugares de España nada supone. Para ellos el mayor enemigo no es el falangismo, no son los americanos, son... los

proprios hespañoles de otras regiones".

Inda que o monifate escribidor non merece máis que o desprecio por toda resposta, imos a contestalle en honor aos lectores do xornal que en mellores tempos pra él foi un decido voceiro da causa de Galiza.

Ben e logo o asunto das bases non nos produz tanto calor. Non imos a abralarnos pol-as traicións que poida cometer o Gran Traidor, nin racharnos as vestiúras por unha máis, como si debéra esperarse outra cousa d'él. Quen levou a mouros, itálicos e xermanos pra arrasar o chan hispánico, non iba a ter eiscrúpulos cos señ-res de dólar. Por elo, a inominosa entrega doinos máis que nada dende o punto de vista político, por canto supón un reforzo pra o tránico réxime imperante, que verá gardadas as súas costas pol-os terroristas da bomba atómica fronte aos esforzos liberadores dos povos hispánicos.

Por outra banda, as bases que entren a posuír os yankees na nosa terra non pode alporizarnos do xeito que aos hespañoles. Pra nós ven a ser algo eisí coma unha espiña sobre de outra espiña, ou chovido sobre mollado; porque as devanditas bases xa estaban en mans estranxeras, en mans nemigas, en mans do prepotente Estado hespañol, que nunca as utilizou pra defender e protexer ao pobo galego, senón pra opresalo l-escanecelo. No territorio e

(Continúa na pág. 4)

A Nosa Renacencia Literaria

"Pois solo pode chamarse, con propiedade, cultura galega, a que o noso pobo alumea no idioma galego".
A. ALONSO RIOS.

Tanto por homes d-aquén como d. alén mar lévase dito xa moitas ve-gadas, que a renacencia cultural galega abrangue hoxe unha amplitude antes nunca lgoalada, e tanto se leva repetido isto que moitos dos mozos que nesta hora tráxica da nosa historia van despertando a realidade galega coídan, neufeto, que estamos superando aquel grarioso rexurdir anterior ao ano 36. Coídamos que tal apreciación confire un valor eiscesi-vo ao esforzo actual e pode trocarse unha forza negativa na loita por conquistar os nosos ideais, de xeito que pensamos é mester precisar ben os seus alcances.

Non negamos a importancia do que se está a facer, pro é mester valoralo axeitadamente e non esque-cer a magnitud do esforzo eisempmar da xeneración anterior ao ano 36, que partindo dos halbordos dos Precursores, acadou unha ourentación firme á nosa renacencia cultural e, sobor de todo, un ideal político ao noso rexurdir. A realidade actual, ao meu ver, está lonxe de responder a tanta gabanza e vamos a tratar de o mostrar sentando denantes a pre-misa, para nos indispensable, de que cultura galega é soio a que se fai en galego. O demáis, pra nos, mozos nacionalistas (con perdón d'algún europeísta que nega que Galiza sexa unha nación), é cultura hespañola ou castelán, inda que trate de cousas galégas. E vol-o contrario, obras como "Alem" do martir Xalme Quintanilla, desenrolada nun ambiente extraño e non figurando nela ningún persoa galego, considerámola obra

netamente galega, por estar escrita no noso idioma.

E agora veremó algo de que houbo antes en Galiza e o que se leva feito agora: No 36 había dúas editoriais, "Nos" e "Iar", que publicaron no decurso de moi poucos anos máis de cen obras en galego. A primeira editou setenta e seis títulos que comprendían teatro, novela, viaxes, historia, etc. e a segunda, ademáis de varias obras de maior envergadura, levou ao prelo corenta e dúas novelas curtas, todas de subido valor literario e filolóxico. A colección "Celtiga", do Ferrol, editorial "Alauda", d'Ourense, colección "Ultreya", "Alento", "Renacencia", "Libredón".... que soio editaban libros en idioma galego, son proba do que daquela se facía, tendo en conta que soio algúns dos libros impresos polo "Seminario de Estudos Galegos", "Terra de Melide", "Parroquia de Velle" — por exemplo —, son obras, cada unha de por sí, pra lle dar categoría universal á nosa cultura e á nosa lingua.

Despóis do 36, aparte duns cantos libríños de versos, non moitos, de mediana calidade literaria a maioría, dúas traducións do alemán—"musa Alemá" e o "Cancioneiro celta de Pokorny"— e os "Carmina" de Mor-cio, ¿qué obras en prosa ficarán para a posteridade, dñas de figurar nas antoloxías? Moi poucas. Citemos a novela de Carballo Calero "A xente da Barreira", "Por os vieiros da saudade" de Otero Pedraio. "O desenganho do Priore", do mesmo autor, o ensaio de R. Piñeiro "Sluifficando metafísico da saudade", e ahí teremos que parar. Non coídamos que ninguén sexa tan iluso que pense que iso é unha gran produción, tendo en conta que comprende un período de 17 anos.

Mais ¿cómo imos a ter unha gran de produción en galego se os nosos literatos e investigadores, espaxiados por mor da persecución franquista, están utilizando a oito o idioma castelán para todos os seus traballos? A loita e dura e non é eistrano que n'istos intres en que o feixismo quere abafar o noso rexurdir, xunto coa liberdade das nosas xentes, aparezcan desertores do xento.

A nós nunca nos engaiolaron as románticas declamacións de xentes que prometían escribir en portugués se lles prohibían facelo en galego, pero non por iso nos doen menos as súas faltas de firmeza nos intres en que o noso idioma se ve prescrito. Primeiro foron uns poucos desertores de sona, que indudablemente tiñan feito moito por Galiza; despóis o seu pernicioso exemplo foi seguido por moitos outros que cobizosos de ver o seu nome en letras de imprenta, achan unha ou outra disculpa para desertar do galego e escribir en castelán.

Frénte a esta debilitación da loita en defensa do noso idioma, o galeguismo ten de reaxer varilmente, ser intransigente coas claudicacións e evitar feitos tan pouco edificantes como o que galeguistas recoñecidos, dun longo e honroso historial, anden por ahí a discursar con grande prodigalidade no idioma oficial en certa ocasión se lles presenta propicia. Ben sabemos que todo isto é consecuencia, en primeiro lugar, da tralla hespañolista, mais tamén coídamos que é falta de patriotismo, de ética e de valentía, que é mester superar. O primeiro deber dun galeguista é ser consecuente cos ideais que defende. Galiza, outono do 53.—

V. O. U.

CASTELAO

O PROUSIMO NUMERO DE "A NOSA TERRA" SERA INTEIRAMENTE ADICADO A LEMBRAR AO NOSO GRANDE GUIEIRO.

A AGRUPACION "CELTA" tamén deu o seu banquetiño e aos postres, como é de práctica, fixeron uso da verba varios oradores entre eles, Ferreiro, este simpático e movedido "hincha" de fútbol metido a dirixente da colectividade, que está en total-as partes, como Deus, cando non está berrando na cancha...

É tan movedido, tan movedido o mozo, que pasa como un lóstrego dun discurso d'eisaltación "Cesareano" a unha parolada democrática, "onde o home ten dereito á liberdade máis ausoluta"...

— Eu non enxergo a este home — decíame un amigo moi metido en "políticas" da colectividade.

— Ti entendes de fútbol? — espeteille.

— Non. De fútbol, non.

— Daquela, endexamáis enxerguerás a Ferreiro....

Ferreiro, meu vello, xoga a política como si fose ao fútbol. É a defensa e o ataque en función violenta e rápida na procura do gol. Saber colocar a defensiva de xeito atal, que diante dunha situación de perigo pra valla, os dianteiros contrarios "caían" no "orsay"...

— Logo é por iso que na Asambleira de Representantes, o Ferreiro berraba tanto ;orsay!! ;orsay!! ;orsay!...

— Vas entrando, meu vello, vas entrando. Mais procura entrar a miúdo nas canchas de fútbol e daquela enxerguerás doadamente a Ferreiro...

"ENTRIMO Y LOVIOS" por el Frente Nacional (¡Pillame esa mosca pol-o rabo!...).

Aí tendes si a querendes, a emocionante, heroica e despanpanante programa de "Entrimo e Lovios" diña do famoso alcalde de Mosttoles, firmada e sinada pol-os heróicos e sagregados compañeiros, Ricardo Gallego e Santiaguíno Domínguez, "mandamáis de lovios i, entrimos, residentes nesta grande e tolerante cidade de Santa María del Buen Aire, onde calisquera compañeiro mamalón, sintese con folgos d'abondo para firmar unha heróicaa programa..."

SAEU DE MADRI, camiño da súa terra, o señor Isa Bandek, arator embaxador vordano diante da súa Maxestade Paco I... No intre de tomalo avión dixo o moreno Bandek: "Puiden comprobar que un paréntese de costumes e tradicións eiviste entre a pexoa hespañola e a árabe"...

D'acordo, d'acordo... jámalá, jámalá, baisano, bájala, bájala...

O "**FARO DE VIGO**" publicou un longo petitorio que foi elevado ao ministro d'Educación do goberno falanxista pra que repaña na Universidade de Madri, a cátedra de galaico-portugués.

O petitorio de marras, que vai avalado polo máis enxoiado da realidade galega, con Eijo Garay á cabeza (meigas fora!), ten uns considerandos tan servís e humillantes pra razonabilidade galega, que elo nos fai lembrar a vergonzosa merca por Galiza do voto en Cortés...

POR OUTRA BANDA, postos en "patriotas galegos" — eses dous cardenais, un Patriarca, un Abade Mitrado, dous Subsegredarios, nove directores xerais, etc., etc., etc., porque non piden pra que sexa Compostela e non Madri quen diute a cátedra do noso idioma? Porqué non protestan pola persecución oficial do idioma galego na nosa Terra?

Conveñamos eu que todo isto non é máis que unha burda farsa pra entreter parvos. Sabemos do poder omnívoro do Patriarca Bispo de Madri, Alcalá, Eijo Garay. Unha soia indicación deste gran inquisidor da Hespaña falanxista, é toda unha orde...

En canto a cátedra de galaico - portugués na Universidade de Madri, coídamos, sen temor a trabucarnos, que se consigue cun bon xamón de Monterroso...

DON PATRICIO CAYON, a pechido especial, según ele, duns amigos arousanos, fixo un longo periplo pol-a fermosa ría d'Arousa e ao efecto, como as circunstancias o aconsellan, o pintoresco héroi desta arriscada aventura náutica, mercouse un traxe d'augas, unha cana de pescar e unha brúxula, e deste xeito adoviado, aí temos ao gran pavero Don Patricio Cayón navegando a barlovento.

Polo mar abaixo
Vai unha troita de pé,
Corre que te corre
¡Aí! quen-a poidera coller

No seu aventureiro percorrer pol-a grande badia, Don Patricio decote tan atento con nosco, os galeguistas, adicanos unhas lembranzas, que moito lle agradecemos, pol-o que nos diverte... "he vucito a vivir, mientras escribía las cartullitas, los tiempos preciosos de mi juventud, en que los gallegos, sin dejar de serlo, no sentían animosidad contra otras regiones, ni fomentaban divisiones..."

Meu vello e caro Don Patricio. O mundo, camiña e non hai xeito de detelo. O povo galego xa non vai tolerando o réxime de colonia, e tempos virán — e máis axiña do que vostede pensa — na Terra en que escorrentarán a fungueirazos aos hespañols, e peuduraran aos traidores.

Tempo ao tempo, Don Patricios...

"¡HAY QUE DEFINIRSE!"...

¡Hagan juego, señores, hagan juego!... Berran adocidos os reaccionarios e centralistas "rabanitos" hespañols, a pilla de mamalóns...

¡Hagan juego, señores, hagan juego!... ¡Salvemnos a nuestra querida España!... ¡Salvemnos nuestro idioma castellano a punto de ser atropellado!... ¡Formemos el Frente Nacional!...

¡España Una y Grande!... Nuestro glorioso Caudillo ha salvado a España de la barbarie y la destrucción!... Berran adocidos os falanxistas...

¡Hagan juego, señores, hagan juego!...

OS "RABANITOS" DIXERON por fin unha verdade. Nós non diriximos a ninguén. Nós espertamos arelas e sentimentos, mais non diriximos a ninguén, porque coídamos de boa fé que o home é un ente libre, que debe pensar por conta propia, ao seu leal saber i entender. Os dirixidos, quedan pra eles...

NA LISA DA TRACIONS... No banquete que deu unha Agrupación do Centro Galego, onde ten o seu niño canto treidoreiro a Galiza e ao seu povo, anda a boligar na nosa colectividade, sentaron na cabeceira ao representante dunha prube entidade galega que lle anda a blear a man ao embaxador de Faaxa...

Polo que se oia, o pacto, que non é precisamente o do Atlántico, mais sí, que xurden como unha necesidade temporal arol da nosa máisima insitución, aproveitamos estas treidoreiras de "a dous o patacón" pra limparlle de seixos o camiño a súa efecelenza quen está motic airtada polo fracaso dos seus ciados...

E A PROPOSITO DA SUA FISCOLENZA Don Manuel Asnal ex periodista aventaxado, ex republicano tamén aventaxado e hoxe como embaxador falanxista ao servizo de Paco I, dirixíndose a dous homides treidoreiros ao

SER OU NON SER

No que levamos decorrido no presente século, os acontecementos políticos hespañols son un desorganizado acontecer como si na península as forzas constructivas se atopasen con unha falta de aglutinación fatal, de cuxa consecuencia resultara unha revolución que pasa n'estos intre por momentos eraramente definidos.

O poder aglutinante foi trocando de homes e de ideas ou sistemas, chegando ao estado actual en que o sometemento vergonzante de parte da soberanía a potencias alleas é a máis fidel confesión de incompetencia, inseguridá e intemperancia.

É un morra Sansón con todos os filisteos, en que o sistema imperial da meseta pretende xogarse, anque fose necesario n'isa tremenda carta, mais non confesar a súa endeble entelequia, esqueleto que é de algo que poideu ser si o cerrillismo cegante da súa fatuidá non lle pechara os ollos diante d'unha realidade etnicamente definida, socialmente humana, e xuridicamente respetable.

N'unha verba: Hespaña está en crisis. En crisis científica, en crisis cultural, en crisis social i en crisis política. Crisis que desperta n'oso desconsolo a angustia que sinte todo aquel que aneia facer algo de nada e que por secuencia lóxica é o reverso do que hasta agora transformaron ise algo en cuasi que nada.

Cada un de nos atopase diante da hira actual como diante d'un vacío insondable onde as posibilidades de supervivencia digna soio se alviscan

AS DEFINIÇÕES E A POLITICA

Hai homes e. sobor de todo, grapos que en política pásanse a vida definíndose. E chegan a pillarle tanto apego ás definicións que non llea chega con definirse eles, senón que tamén queren ir a definir a casa do veciño. Os que non temos esta manía das definicións e que non cremos moito en xeneralizacións e abstraccións, non chegamos enxergar nunca cales poden ser as raíces psicológicas de esta manía. Podemos pensar que é o descoñecemento da súa propia personalidade, e imposibilidade de trazar unha liña de acción frente ao desenrolo dos feitos históricos, a insegurança nos principios motores de humanidade na súa evolución histórica... ou ceais calquera deses complexos que Freud puso de moda. En troques, sabemos ben cales son as razóns políticas de ese constante xogo de definicións. Lefínense para xustificar a consecuencia da súa inconsecuencia a verdade da súa mentira a reititude da súa sinuosidade; a corrección da súa incorrección; a lealdade da súa deslealdade; a sapencia da súa ignorancia...; en fin, a listeza da súa parveza.

Os galeguistas, señores usurpadores do periódico "Galiza", non temos mester de definírnos diante de cada feito para que a xente sepa como pensamos. A nosa traitoria é limpa, recta e nidia. Os únicos intereses que ourntana n'osa acción son os de Galiza e o único espírito que alenta a noso pensamento é a o espírito de fidelidade e liberdade que lle ven de sempre ao noso povo.

A nosa acción política non coñece variantes e ten un soio oxixativo: Galiza. Galiza como eélula de univer-

Premio ao Dr. Fiz Fernández

Na galeria Nordiska, tuvo lugar derradeiramente unha eispocisión de obras pictóricas a carregro dun fato de médicos dista cidade, a que nos produxo a grata e ledizosa sorpresa de por de releve as calidades artísticas do presidente da Irmandade Galega Dr. A. Fiz Fernández, que outuvo un dos primeiros premios na devandita eispocisión.

Felicítamos ao Dr. Fiz Fernández polo eisito outido e desexámolle unha ringleira de eisitos nas ennobecedoras disciplinas artísticas.

seu servizo, barroalles carrazento: oye tú, José, y tú también Manolillo, que buen par de pelmazos estais hechos... ¡Vamos!, que no valeis ya ná... ¡disfrazados de rejillos republicanos habéis h'cho ná para que deje de ondear en la cabecera del Centro, la bandera separatista gallega... ¡A todo esto, me pregunto, que hago yo aquí y a quién represento? Hasta por momentos, pienso si vosotros, con vuestra caurrería gallega, no sois separatistas disfrazados de falangistas...

Por FIZ FERNANDEZ

no traveso d'un supremo esforzo, onde a recuperación das nosas liberdades nos ceibe das reaccionarias reitorias do poder centralista. E así esforzandonos na loita común rematamos volviendo os ollos a nós n'un reencontro froitífero que vai parello con certas correntes do pensamento, encetados no século XIX e en pleo auxe no que levamos vivido.

Diante do racionalismo hegeliano que anula ao individuo considerando as cousas exteriormente, érguese a figura de Kierkegaard, que referíndose a Hegel decía: "é un mestre maravilloso que o sabe todo mellor que un mismo, mais ignora un solo problema; o propio". Era o afinamento da anterga frase socrática: "Conócete a tí mesmo", ou tamén o pensamento de Pascual diante da filosofía científica de Descartes no seguinte párrafo: "ardemos en aneis de topar un lugar firme e unha derradeira base constante a fin de edificar unha torre hasta o infinito".

Os galegos, volvemos a sentírnos galegos, mais galegos que nunca n'ista hora de crisis, porque volvemos a pensar como galegos; n'unha verba volvemos a existir. Xa Unamuno na "Cuestion humana", en 1912, deslízabase na corrente existencial. "Porque quero saber de dónde veño e adónde vou, de dónde ven e adónde vai o que me arrodea

o que significa todo esto?", decía. Tamen nós os galegos preguntámonos hoxe máis que nunca de dónde vivimos e adónde vami, e de dónde veñen e adónde van as nosas cousas. Os traballos do seminarice os atuais en col d'unha marxista historia están enfad: na mesma corrente do pensamento pois estamos a ver si Galiza é unha cousa máis que queda como mostra do seu paso pola hestoria ou existe con folgos bastantes como pre se erguer como cousa viva e seguir andando con renovado espírito no concerto cultural contemporáneo.

¿Qué quer decir existir? Pois non é o mesmo que ser. Unha pedra é, mais non existe. A existencia, non é un estado dado sinon un acto. As civilizacions fósiles, tales os cristia, nos monofistas de Armenia, Mesopotamia, Exipto e Abisinia, os nestorianos do Kurdistán, os budistas mahayanianos lamaistas do Tibet e Mogolia, os hinayanianos do Ceylán, Birmânia, Thailandia e Cambodge e os jainas da India, son, Mais non existen. Son porque ehi estan os seus froitos pre estudio de toda clas de investigadores, mais non existen porque, morreron como acción dinámica d'unha sociedade humana capaz de dar signos da súa presencia no concerto universal.

E nós, os galegos, existimos ou non existimos? Falando máis craro, ¿somos galegos ou non somos? N'unha verba, ¿o noso xeito de ser na vida acredítanos unha personalidade única, propia a xeito a unha postura, a actos, positivos que nos diferencian dos demás grupos culturais? Isto é o noso problema de hoxe eraramente prantexado xa e en plea marcha no povo galego. O que nos leva ao noso reencontro con nós mesmos, como xa dixen de antes. E así, consentes da nosa existencia de povo galego, ou mellor, de nacionalidá galega, aprestámonos a seguir a sentença de Nietzsche en que "o home debe asumir o destino a que foi verixinadamente lanzado". Destino engadimos nós que nos é propio e en ningún intre nos ten de seguir vindo supervisado por xente con mentalidade allea á nosa. Ista nosa actual postura, entoncez, non é un pequeno problema que se lle presenta a Hespaña, sinón unha corrente do sentir universal, eso sí, mais definitivamente na mentalidá latina, mais que ten os seus representantes no catolicismo con Gabriel Marcel, o neosocrático, como él se chamaba.

Hai unha cousa que se chama vivir e outra que se chama existir: eu elixir existir, decía Gabriel Marcel. Karl Barth o teólogo protestante. Heidegger e Sartre no ateísmo. O primeiro decía: "a cuestión que me preocupa non é a asistencia do home, é a do ser no seu conxunto e como tal. Nós os galegos tamén pensamos hoxe que os povos como os homes, non son, sinón o que fan de si mesmos, e por iso Galiza xa non se contenta con vivir sinón que quere existir e pra eso está reagrupando todas as súas forzaz culturais e políticas, disposta a dar no intre oportuno o gran paso e entrar na historia contemporánea co paso firme do que se sinte seguro de si mesmo. A o povo castelán lle tocará no seu intre volver a realidade, e deixando d'unha vez por todas o quixotismo a un lado lembraráse que a caridá ben entendida empeza por casa. E si o atopamos merecente da nosa xenerosidá, inda pode ser que atope en nós un povo amigo que lle dé unha man, mais entoncez, de igual a igual.

CEA DO CONSELLO DE GALIZA

Como ven acontecendo todo los anos, o Consello de Galiza agasallon o 19 do coriente, no restaurant La Cabaña, a todos os persoeros que na nosa colectividade destacáronse ao través do ano na defensa dos dereitos e dos intereses de Galiza.

O dito agasalho consisten unha cea, na que se atopaban presentes compartiendo a cabeceira da mesa, co Segretario do devandito Consello Sr. Alonso Ríos, os presidentes dos centros Pontevedrés, Ourensán, Cruñiés, Betanzos, Corcubión, Irmandado Galega, Agrupación Galicia, directores de xornales, Revistas, autoridades da Comisión Intersocietaria e outros elementos ativos da nova vida colectiva.

A cea trascurrenzume ambeite de ledo e alegre optimismo; e ao remate da mesma, o Sr. Alonso Ríos pronunciou unha belida alocución patriótica, na que despois de faguer un balance das laborsas do ano que finda, espuxo un programa de realización que tera de levarse a cabo un porvir inmediato, e que daránlle a Galiza unha cada vegada meirande xerarquía no concerto dos provos cultos.

AI TO NO CENTRO PONTEVEDRES

Co gallo de fogueuse cársego do propiedade adquirida derradeiramente polo Centro Pontevedrés na rúa Sarandí 847 as autoridades da dita entidade organizaron un asado que tuvo efecto o 19 do coriente mes e nos que acháronse presentes nutridas delegacións das máis caracterizadas entidades da colectividades.

Pra destacar a satisfacción que o pulo tomado demadeiramente polo Pontevedrés produñon no menis colectivos, pixeron uso de verba os Srs. Antón Rodiño, Cándido Rey, Bieito Cupeiro, José Rodríguez, e José Iglesias os que abondaron en comentarios louvables pro o Centro Pontevedrés, que ademais de hacharse en franco progreso no aspecto material, non esquece os deberes coa patria. Galiza, polo que todo bom galego ten a obriza de Coitar.

- PRINCIPIOS DO GALEGUISMO**
1. Galiza, unidade cultural.
 2. Galiza, povo autónomo.
 3. Galiza, comunidade cooperativa.
 4. Galiza, célula de universalidade.

A NOSA TERRA

(NUESTRA PATRIA)

Despois insensatos, forzá, forzado grillo. Pódese oprimir e ferir. Un corpo enfraquecido. Mais as nobres ideas. E gloriosos instintos... Esc... non pode con a dureza de ferro. Na a morte extinguita.

EDUARDO PONDAL

A Prol Dunha Cadeira de Galego

O povo galego é tradicionalmente un povo de principios liberais, de espírito aberto a unha inxenuidade xurda da mente humana, no anexo de esa constante superación de ese permanente esculcar na condición do home o de seu destino, que constitúe o proceso da civilización. Cecais elo por unha consustancial coas correntes de sangue celta que hulen nas nosas veias, coa inquedanza de ese antergo povo que percorreu todos os camiños de Europa sin acadar o lugar preciso onde acougar definitivamente, nin a estrutura política que lle dera corpo estable ás vastas dimensións do mundo celta, a pesares dos notables progresos na organización social de eses povos.

Por **MANOEL PEDREIRA**

Por ende, de eses povos, a meirande garantía para non caer en perigosas simplificacións que rematan anulando a persoa en aras de principios elementais. É así que as doutrinas feixistas non fixeron mella en povos de raíz celta, que co seu espírito de análise e a súa ironía nunca tomaron en serio a "superioridade" dos opresores feixistas nin da súa filosofía negativa, cando nos avatares da derradeira guerra asolagaron os seus países, e acharon en si mesmos a forza necesaria para contrarrestar os efectos perniciosos da súa dominación.

simboliza e inmorrente Castela e na súa firmeza e integridade. Na súa acción e no seu pensamento a prol dos nosos problemas, pensamento non superado porque é o sentimento vivo do noso povo. E nestes intreos en que vive a represión máis feroz e tenebrosa da súa historia, en que se quere anular a súa personalidade de povo diferenciado e borrar o seu idioma, o povo galego sigue máis firme que nunca nas súas conviccións, fidel ao chamado do sangue, esperando o intre axeitado para discutir e exercitar os seus dereitos inalienables.

O noso povo non se entrega nin pide esmolas de alieos e traidores que están a abafalo coas súas iniquidades; o povo galego reclama os seus dereitos con dignidade e entereza. As liñas están perfectamente definidas e con inimigos de tal cras non hai contemporizacións posibles, nin se aceptan favores. Emporiso os galegos que sentimos bulir nos nosos corpos as forzas ancestrales dos nosos precursores, ollamos con desprezo ese xesto pavoroso, se non fora tráfico, dunfado de figuróns do réxime franquista que van pedindo vergoñosamente a esmola d'unha cátedra de idioma galego na Universidade de Madrid, sin regatear loubaizas a canta forza e principio negativo hay na realidade hespañola. Non sabemos se será para facer un curso acelerado de sentimento galego e de decoro ou se será para enseñarlle o noso idioma os funcionarios casteláns quepretendan vir a colonizar nosa O que si sabemos seguro é que esos señores, por mor de haber nado en Galiza, non son quen para abrogarse a representación de noso povo, porque irresponsables e traidores hainos en todas partes. Tamén sabemos que esos señores están solos na súa parva xestión, pois o noso povo non to-

A NOSA BANDEIRA

En número de "Galicia" anterior ao do 15 de decembro, Don Patricio Cayón, este simpático "galiciano" metouse coa bandeira galega... (I)

Para ele, a nosa bandeira carís de tradición "gorriosa" e ao efecto, bota mau do argumento dunha bandeira Galega que está depositada acougando do peso de pretéritas fazañas, nunha vitrina da catedral compostelán.

Certamente, a bandeira galega actual, caro Don Patricio, como todas as cousas grandes, neseceu homildeamente, non importa cómo, e chantouse no corazón do noso povo.

É a enseña dos "bós e xenerosos", que foi bautizada co sangue xeneroso d'Alexandro Bóveda e de centos de patriotas que cobizaban unha galiza grande, diña e libre.

Dende logo a actual bandeira galega non interveu na sanguifenta batalla de Lepanto; tampouco foi enseña dos tercios d'Italia, nin dos tristemente célebres de Flandes, i é asin, que non presideu queima de cidades indefensas, nin asesinatos en masa de mulleres, vellos e nenos...

A bandeira galega, a branca e azul, carís, gracias a Deus, das águilas bicéfalas que tanto impxoan ao espírito imperialista, ferrunchelro e mozárbabe dos "rabanitos" hespañois, chantados na Federación...

A nosa enseña patria endexamáis — toquemos madeira, Don Patricio — estivo ao servizo do imperialismo, nin da reacción. Endexamáis participou en loitas relixiosas; é unha bandeira limpa, limpa e democrática, como compre aos ideais do povo que representa.

Olle, Don Patricio. Un consello, e fágame caso. Non tome nunca un libro, "ao pé da letra". É perigoso. Pódemo acusar de plaxio. Neste caso, refírome a "DOS MIL NOMBRES GALLEGOS."

Por outra banda, os libros, meu vello, hai que "papalos" con xeito, pra ben dixerilos e asimilalos, como compre; e de non ser asin, pillao unha indigestión como a que agora está sufrindo, meu probe...

Vostede, Don Patricio, decátase que na súa teima antigalega "dirixida" cólcase en "orsay"? Porque a mesma argumentación manexábana os falanxistas encol da bandeira republicán cando a República... Ou é que vostede está coa "gorriosa" roxa e gualda?

I en derradeiro termo, qué podemos decir da enseña de Don Pepe q. e. p. d. ?..

Os Galegos non Deixamos a Terra pra Facer Turismo...

Os emigrados, que sufrimos en carne propia o drama da emigración, sabemos moi ben que ele é un problema económico que Galiza ven padecendo por mor do centralismo, desde Galiza deixou de SER, pra se converter nunha colonia do terri imperio castelán.

O galego emigra apulado por unha impostergabel necesidade de pan. É iso de que emgra levado do seu saudoso espírito racial e camifiar, de tripar terras a leas, países eisótipos pra logo sentir a morriña da volta á TerraMaí, decote nos pa, rescen unha paparruchada de señoritos trasnoidados, de pseudo intelectuais que liforan — nin coidamos que lle importe — os graves e transcendéntais problemas tanto económicos como culturais que dende lonxe aquela xera a nosa Terra.

Encol destes señoritos, dixo Castela que coidaban que os labregos eran uns probes seres cuxa única misión era traer patacas e leite á vila...

Tamén dixo o gran Castela, que o galego emigra, porque se non resista coa miseria...

Todo isto, ben a conto, porque en "Galicia", periódico d'emigrados, na primeira plana e de xeito destacado, apareceu un artigo firmado por un tal Máximo Castañeiras García, quen, nun pretencioso estilo litera-

rio teima fágurnos comungar con rodas de muiño.

Os galegos non somos un povo de turistas. Somos si, un povo, un esventurado povo dispollado por un miserabel réxime de colonia que nos afoga espiritual e economicamente, dende fai catrocentos anos.

En canto a que "el galego es hombre universal, que tiende a la universalidad; que es universalmente conocido", non é máis que unha burda patraña propia de reaccionarios interesados en manter ao povo na ignoranza dos seus propios problemas; disfrazar, pietizándoo, a dramática realidade do emigrante galego que, apulado pola miseria, deixa a terra, pra ir polo mundo ofrecendo ao millor postor, a probe mercancia dos seus brazos. Daí a nosa tristeira universalidade, universalidade de parias...

Endeben, a cousa vai mellorando. Xa non é fátel facer comungar ao povo con rodas de muiño. Temos localizado ao noso nemigo secular: O Estado hespañol nas súas diversas formas de goberno, e sabemos moi ben que no camiño do progreso e benestar económico e cultural do noso povo, non colie arranxar nin entendemento cos hercaños que non sexa en base da liberdade e independencia do noso país.

¡OLLO AO PEIXE, SEÑORES CARPETOBETON.COS!

(Ven da páx. 1)

nas cidades comprendidos por as tales bases non era eistrano oír esos chulungos uniformados e aos funcionarios de "otras regiones" empregar o calificativo de "gallego" como sinónimo de cobarde ("gallego, si no lo haces", etc), e de que lles dixeran aos probes quintos ou apaballados labregos: "gallego tenías que ser", como espresión do máisimo menosprecio. (Craro que a maior parte da burocracia, asimilada en corpo e alma por Castela, non soevitábanlle eses aldrazes aos seus frús estas mágoas; pais proveiros fillos, prohibíndolles de xeito inflexible falar en galego. Rapimos que a Don Vatrício capáronlle o sentimento galego d'esa maneira).

Si, estamos curados d'espantos, e os yanquees pouco máis nos poden ensinar n-ese senso. Non embargantes, estamos moi lonxe de dexarlle aos povos hispánicos de lingua castelán que o Tío Sam lles impoña un réxime coma o que Galiza leva sufrindo ao longo de máis de catro séculos e os galegos estamos sempre dispostos a xunguir os nosos esforzos aos d'eles cando haxa organismos responsables con quen tratar e o entendemento se busque sobor da base de iguais deberes e iguais DEBERITOS nacionais, e non pra utilizarnos como cipaios contra dos ancelos reivindicadores da nacionalidade galega.

Esto queda dito a conta da afirmación insidiosa, divisionista, tendente a afondar resentimentos, de que consideramos nemigos aos hespañois "de outras regiones" polo solo feito de non seren galegos. A situa-

ción é a inversa: son eles os nemigos intolerantes de canto non sexa castelán; eles son quen, coa súa inoportabel teima asemillista, impliden decote que haxa convivencia fraternal de povos; eles somentes cobizan a somisión incondizal.

Consideramos, si, nemigos aos hespañois contrarios á liberdade nacional de Galiza, mais consideramol-os nemigos POLITICOS. O día que os povos de fala castelán da península cesen nas súas agresións contra do ser nacional de Galiza, cando deixen de tenzoar facer dos galegos réplicas desperoalizadas dos netos de Sabela a Católica, ese día acabarán as xeneiras. Namentras, defenderemos con uñas e dentes os dereitos nazos de Galiza, contra da torpe prepotencia das dereitas e a inconsecuencia das esquerdas.

O despampanante editorial de marras ensaia logo a "guerra psicolóxica", e invita aos galeguistas "honestos" (sic) a desertar da súa organización que pasen a reforzar as filas de Don Patricio Cayón. Esto é xa unha ofensa gratuita e intolerabel aos galeguistas. O de "honestos" é sin dúbida un eufemismo; o que eles queren significal e tráfugas. D'ese xeito enganchense aos mercenarios, pro non a adhesión de homes libres e responsábles.

Ou "pensa o monfate que os galeguistas fican tan fementes de aparecer firmando manifestos ou de que os fagan directores do periódico "Galicia"? (Olla, as comillas teñen dobre intención).

Non, señores carpetobetonicos; inda hai categorías morales. Os Patricios Cayóns non se dan tan abundantes

lera tanta indinidade, nin lle inmor, ta ren unha cátedra de galego... en Madrid.

Homenaxe a Pardo de Cela

No casal do Centro Betanzos organizado polas Mocidades Galeguistas, levouse a efecto un acto de homenaxe e lembranza do Mariscal Pardo de Cela, o día 16 do corrente mes de Decembro.

Perante un público calificado e numeroso, entre o que se atopaban delegacións das Mocidades Vasca e Catalana, dou comenzo o acto coa interpretación do Hino Galego a cargo do conxunto coral "Os Ramorosos" do devandito Centro Betanzos, a pós dontra celebradas intervencións da coral, o Sr. Coules Tizado fixo a presentación do delegado vasco, quen refírese á data que se celebraba, pondo de relevo a semellanza dos movementos nacionalista de Galiza i Euzkadi; estendouse logo algunhas apreciacións tocantes a Galiza, a que dixo cofecer por haber cursado estudos na nosa Terra, pra remontar faguendo votos pelas liberdades da nacionalidade peninsular, que fixan baixo e brutal poder hexemónico de Castela.

A seguido falou o representante dos mozos cataláns, que analizou calico de ser a posición de galegos, res-

cos e cataláns perante a incomprensión que sobor do problemas das nacionalidades, mostran a maior parte dos republicanos centralistas, entre os que destacou a salvador de Madariaga, os que, a pesares do seu liberalismo que pregoan, non logran enxuguer a realidade do problema ibérico.

Derradeiraamente, ocupou a tribuna o Sr. Ramón de Valenzuela, quen con variles conceptos, refírese ao sagrifizo, do Mariscal Pardo de Cela, vítima da dominación allea, pola que Galiza perdeu as súas liberdades, vi-vindo inda oxe baixo un réxime equivalente a un estado de colonia. Ao se referir aos Reis Católicos, dominadores do noso país, destacou o maquiavelismo que puxeron en xogo pra acadar os seus auxetivos de poder domear a Galiza, e pondo de relevo o pocalso do Estado Español, cecetado por tan funestos persoaxes da Historia peninsular.

As derradeiras verbas do Sr. Valenzuela, así como as oracións dos mozos vasco e catalán, foron pechadas con longos e entusiastas aplausos.

HOMENAXE DO CENTRO REPUBLICANO ESPAÑOL A CASTELAO

Co gallo de cumprirse e carto aniversario do noso inmorrente guieiro, o Centro Republicano Español de Bós Aires orgalzo un alto en homenaxe á súa memoria. Consistirá nunha velada, na que se descubrirá e retrato do prócer para ser colocado na galería de personalidades do Centro. Farán uso da verba, polo Centro Republicano, o Dr. Carlos Carranza, e polo coledividade galega e Dr. Ramón Rey Baltar. O acto celebrárase o día 3 de xaneiro próximo, ás 19 horas, na sede do Centro, rúa Bartolomé Mitre, 830.

¡Olla ao peixe...
ROI OUBIDOR